

КЛАСИФІКАЦІЯ СЕГМЕНТІВ РИНКУ ЛЕГКОВИХ АВТОМОБІЛЕЙ

Даниленко Євген Сергійович

ORCID ID: 0000-0001-8787-1105

канд. екон. наук, докторант

Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Україна

Науковий керівник: Шевченко Інна Юріївна

ORCID ID: 0000-0003-0758-9244

Д-р. екон. наук, доцент, декан факультету управління та бізнесу

Харківський національний автомобільно-дорожній університет, Україна

Сегментація ринку легкових автомобілів є важливим стратегічним напрямком для виробників та автодилерів. Вона полягає в поділі ринку на окремі сегменти на основі різних характеристик та властивостей автомобілів, а також потреб та вподобань покупців. Основними перевагами сегментації ринку легкових автомобілів є:

- цільове спрямування – сегментація дозволяє виробникам та автодилерам сконцентрувати свої ресурси на певних групах покупців, які мають схожі потреби та вимоги;
- збільшення ефективності маркетингу – сегментація дозволяє більш точно визначити цільову аудиторію та розуміти її потреби, що сприяє розробці більш ефективних маркетингових стратегій;
- задоволення потреб покупців – сегментація ринку легкових автомобілів допомагає виробникам та автодилерам краще розуміти та задовольняти потреби різних сегментів покупців, що сприяє покращенню продажів, конкурентоспроможності та розвитку бізнесу;
- інновації та розвиток – виробники можуть ідентифікувати невиправдані потреби чи недоліки в певних сегментах та розробляти нові рішення для легкових автомобілів, що відповідають цим потребам;
- конкурентна перевага – засновуючи свою стратегію на сегментах ринку, виробники можуть розробляти легкові автомобілі з унікальними характеристиками, які відповідають потребам конкретної групи покупців.

На сьогоднішній день існує велика кількість сегментів ринку легкових автомобілів. Ці сегменти відрізняються за пробігом автомобілів, призначенням, ціною, типом палива, розмірами та іншими факторами. Кожний з цих сегментів має свої унікальні характеристики та цільову аудиторію.

У табл. 1 наведено класифікацію сегментів ринку легкових автомобілів за різними характеристиками.

Таблиця 1

Класифікація сегментів ринку легкових автомобілів

Класифікаційна ознака	Сегмент	Характеристика сегменту
1	2	3
За пробігом	Ринок нових легкових автомобілів	Сегмент ринку на якому дилери та автовиробники продають покупцям нові легкові автомобілі останніх моделей.
	Ринок вживаних легкових автомобілів	Сегмент на якому продаються автомобілі з пробігом. Такі автомобілі можуть бути продані приватними чи корпоративними особами через спеціалізовані веб-сайти або дилерські центри.

Продовження табл. 1

Класифікація сегментів ринку легкових автомобілів

1	2	3
За власністю	Ринок прокату легкових автомобілів	Сегмент на якому компанії з прокату автомобілів пропонують покупцям тимчасове користування автомобілем за договором. Оренда вживаних автомобілів може бути поділена на короткострокову оренду, яка триває кілька годин або днів, та довгострокову оренду, яка триває кілька місяців або років.
	Ринок продажу легкових автомобілів	Сегмент, який включає всі операції, пов'язані з придбанням і продажем нових або вживаних легкових автомобілів, включаючи торгівлю, маркетинг, фінансування та підтримку післяпродажного обслуговування.
За фінансуванням	Ринок лізингових легкових автомобілів	Сегмент ринку лізингових легкових автомобілів представляє собою галузь, в якій покупець платить щомісячні платежі в обмін на користування автомобілем, зазвичай на деякий попередньо визначений термін. Після закінчення терміну оренди покупець може повернути автомобіль лізингодавцю або викупити його за додаткову вартість.
	Ринок кредитування легкових автомобілів	Сегмент ринку кредитування легкових автомобілів є важливою галуззю, де банки та фінансові установи надають кредити покупцям для придбання легкових автомобілів. Кредитування легкових автомобілів дозволяє покупцям отримати фінансування для придбання автомобіля, відкладаючи повну оплату на пізніший час і розподіляючи вартість автомобіля на щомісячні платежі.
За фінансуванням	Ринок кредитування легкових автомобілів	Банки та фінансові установи надають кредити на покупку автомобіля під певні умови. Ці умови можуть включати відсоткову ставку, тривалість кредиту, суму авансового платежу, кредитний ліміт, умови страхування та інші.
	Ринок повного погашення вартості легкових автомобілів	На ринку повного погашення вартості легкових автомобілів покупець оплачує всю вартість автомобіля вперед, без укладання фінансових угод або отримання кредиту. У такому випадку покупець отримує власність на автомобіль з моменту купівлі.
За призначенням	Ринок особистих легкових автомобілів	Сегмент ринку особистих легкових автомобілів охоплює легкові автомобілі, що використовуються для особистих потреб. Ці автомобілі можуть бути використані для повсякденних поїздок, поїздок на роботу, відпочинок тощо.
	Ринок службових автомобілів	Сегмент ринку службових автомобілів представляє собою галузь, де компанії та організації купують легкові автомобілі для використання у службових цілях. Це можуть бути автомобілі, які перевозять службових працівників, легковіки урядових структур, автомобілі експедиторів та кур'єрських служб, поліції та інші.
	Ринок таксі	Сегмент ринку таксі передбачає послугу перевезення пасажирів на автомобілях, наданих таксі-компаніями або самостійними водіями, які використовують власні автомобілі для цілей перевезень. Ці автомобілі зазвичай мають великий пробіг, оскільки вони використовуються для щоденних комерційних перевезень пасажирів.
	Ринок спеціалізованих автомобілів	Цей сегмент ринку охоплює широкий спектр спеціалізованих автомобілів, включаючи автомобілі для вантажних перевезень, пасажирські мікроавтобуси, автомобілі для доставки харчових продуктів, автомобілі швидкої допомоги і т.п.
	Ринок прокату автомобілів	Сегмент в якому компанії спеціалізуються на наданні автомобілів в оренду на короткостроковий або довгостроковий період. Люди можуть орендувати автомобіль для туристичних подорожей, службових поїздок, або як тимчасову заміну власного автомобіля.

Продовження табл. 1

Класифікація сегментів ринку легкових автомобілів

1	2	3
За ціною	Ринок легкових автомобілів економ-класу	Сегмент легкових автомобілів з низькими цінами і базовими функціями. Відрізняються доступною ціною порівняно з автомобілями більш високих класів. Це робить їх привабливими для покупців з обмеженим бюджетом. Легкові автомобілі економ-класу зазвичай мають ефективні двигуни, які споживають менше палива, що дозволяє знизити витрати на заправку.
	Ринок легкових автомобілів середнього класу	Сегмент легкових автомобілів з помірними цінами і більшим спектром функцій і особливостей. Ринок середнього класу пропонує великий вибір автомобілів від різних виробників. Він включає седани, хетчбеки, кросовери та інші типи кузовів, що дозволяє покупцям знайти автомобіль, що відповідає їхнім вимогам та перевагам. Автомобілі середнього класу зазвичай пропонують вищий рівень комфорту порівняно з економ-класом. Вони можуть мати більш просторий салон, якісніші матеріали, покращені системи безпеки та різноманітні функції.
За ціною	Ринок легкових автомобілів комфорт-класу	Ринок легкових автомобілів комфорт-класу представляє собою сегмент, що орієнтований на високий рівень комфорту та розкіш. Цей сегмент позиціонується між середнім та преміум-класами, і пропонує автомобілі зі спеціальним акцентом на комфортність, якість матеріалів, технологічні розробки та додаткові функції. Автомобілі комфорт-класу часто оснащені передовими технологіями та інноваціями.
	Ринок легкових автомобілів преміум-класу	Сегмент легкових автомобілів, який пропонує легковіки з найвищим рівнем розкоші, якості та технологій. Автомобілі преміум-класу часто пропонують багато можливостей для індивідуалізації. Покупці можуть самостійно вибирати характеристики з різних опцій, кольорних комбінацій, пакетів оснащення та інших додаткових функцій, щоб створити автомобіль, який відповідає їхнім смакам та вимогам.
За покупцями	Ринок фізичних осіб	Цей сегмент включає кінцевих покупців, які купують легковий автомобіль для пересування і власного використання.
	Ринок юридичних осіб	Ринок юридичних осіб включає компанії та організації, які купують легковий автомобіль для своєї діяльності.
	Ринок державних закупівель	Сегмент, який охоплює уряди, публічні організації та інші державні установи, які закуповують легкові автомобілі для задоволення своїх потреб та виконання різних проектів.
За типом палива	Ринок бензинових легкових автомобілів	Цей сегмент охоплює автомобілі, які працюють на бензинових двигунах та використовують бензин як основне паливо для приводу. Бензин є широко поширеним та доступним видом палива, що робить бензинові автомобілі зручними для більшості власників автомобілів.
	Ринок дизельних легкових автомобілів	Сегмент дизельних легкових автомобілів пропонує автомобілі, оснащені дизельними двигунами, що працюють на дизпаливі. Цей сегмент привертає увагу покупців, які цінують економію палива, потужність та довговічність. Дизельні двигуни мають кращу енергетичну ефективність, що дозволяє автомобілям проїжджати довгий шлях на одній заправці в порівнянні з бензиновими автомобілями.
	Ринок електромобілів	Ринок електромобілів є одним з найбільш швидкозростаючих та інноваційних сегментів автомобільної індустрії. Електромобілі працюють на електричних двигунах та використовують електричну енергію для приводу. Цей ринок набуває популярності завдяки своїм екологічним перевагам, технологічним інноваціям та зростаючій інфраструктурі зарядних станцій. Експлуатація електромобілів вимагає витрат лише на заряд електроенергії, що зазвичай коштує менше ніж бензин або дизпаливо.
	Ринок гібридних легкових автомобілів	Ринок гібридних автомобілів представляє собою сегмент, де автомобілі обладнані комбінованими системами приводу, які використовують як двигуни внутрішнього згорання на бензині або дизпаливі, так і електричні двигуни. Головна особливість гібридних автомобілів полягає в їхній здатності комбінувати два різних типи приводу, що призводить до зменшення споживання палива та викидів шкідливих речовин.

Продовження табл. 1

Класифікація сегментів ринку легкових автомобілів

1	2	3
За розміром	Ринок міні-автомобілів	Ринок міні-автомобілів, також відомий як ринок автомобілів класу А, представляє собою сегмент ринку легкових автомобілів на якому представлені найменші автомобілі на ринку. Ці автомобілі мають невеликі розміри, що робить їх ідеальними для міських умов. Вони легко маневрують у місті та зазвичай мають місткість для двох-трьох осіб. Міні-автомобілі зазвичай відомі своєю економічністю палива, що робить їх привабливими для тих, хто шукає економію на пальному.
	Ринок малих автомобілів	Ринок малих автомобілів (ринку автомобілів класу В), представляє собою сегмент на якому представлені автомобілі з невеликими розмірами, але трохи більшими, ніж міні-автомобілі. Ці автомобілі є популярними в міських умовах і пропонують більше місця для пасажирів та багажу порівняно з міні-автомобілями. Малі автомобілі зазвичай вміщають до чотирьох пасажирів та мають комфортні сидіння та просторий салон.
	Ринок середніх автомобілів	Сегмент середніх автомобілів, відомий як клас С, представляє собою категорію автомобілів з середніми розмірами. Ці автомобілі зазвичай пропонують більше простору для пасажирів і багажу порівняно з маленькими автомобілями, але залишаються достатньо компактними для міських умов. Середні автомобілі здатні вмістити до п'яти пасажирів. Вони надають більше комфорту та функціональності порівняно з меншими класами автомобілів, що робить їх популярними серед сімей та тих, хто шукає більше простору.
	Ринок великих автомобілів	На ринку великих автомобілів (легковики класу D) представлені автомобілі зі значними розмірами. Ці автомобілі зазвичай пропонують комфорт, розкіш та потужність, і вони призначені для тих, хто цінує велику пасажирську місткість і високий рівень комфорту. Великі автомобілі можуть вміщати до п'яти пасажирів або більше. Для них характерно наявність вишуканого інтер'єру і різноманітних опцій, зокрема, шкіряного салону, передових систем розваг та безпеки.
	Ринок автомобілів представницького класу	На ринку автомобілів представницького класу, (автомобілі класу E) представлені автомобілі вищого класу, які пропонують найвищий рівень розкоші, комфорту та технологій. Ці автомобілі призначені для представників вищого менеджменту, бізнесменів та тих, хто цінує ексклюзивність та престиж. Автомобілі класу E мають велику пасажирську місткість і можуть вміщати зазвичай до п'яти пасажирів. Вони мають просторий і розкішний салон з високоякісних матеріалів та володіють передовими функціями – системами розваг та безпеки, зонами кондиціонування повітря, системами допомоги керування.
	Ринок люксових автомобілів	У сегменті люксових автомобілів (легковики класу F) представлені найексклюзивніші, найрозкішніші та найпрестижніші автомобілі на ринку. Ці автомобілі призначені для вибагливих покупців, які цінують неперевершену якість, комфорт, безпеку, передові технології та ексклюзивність. Ринок люксових автомобілів представляє ексклюзивні моделі від світових преміум-брендів. Ці автомобілі є символом статусу і розкіші та відомі своєю високою ціною, ручною роботою, індивідуальним підходом до кожного автомобіля.
За розміром	Ринок спортивних автомобілів	Ринок спортивних автомобілів (легковики класу S) представляє сегмент ринку, в якому пропонуються автомобілі з високою швидкістю, потужністю та поліпшеними характеристиками для спортивної їзди. Такі автомобілі мають потужні двигуни, розроблені для досягнення високих швидкостей та екстремального прискорення. Вони мають спеціально розроблену підвіску, системи керування та гальмування, що забезпечують кращу контрольованість автомобіля при великих швидкостях.

Продовження табл. 1

Класифікація сегментів ринку легкових автомобілів

1	2	3
За розміром	Ринок функціональних автомобілів	На ринку функціональних автомобілів (автомобілі класу М) представлені автомобілі, спроектовані з урахуванням високої функціональності та практичності. Ці автомобілі відповідають потребам тих, хто шукає просторий багажник, велику місткість або здатність перевозити вантажі. Функціональні автомобілі можуть варіюватися від кросоверів і позашляховиків до фургонів та мікроавтобусів. Вони пропонують просторий салон та значну місткість для пасажирів та вантажу. Ці автомобілі можуть бути оснащені зручними системами складання сидінь або додатковим простором для перевезення великого обсягу вантажу.
	Ринок автомобілів підвищеної прохідності	Ринок автомобілів підвищеної прохідності, відомий як ринок автомобілів класу J, представляє собою сегмент на якому представлені автомобілі, призначені для подолання важких дорожніх умов. Ці автомобілі володіють підвищеною прохідністю та називаються позашляховиками або SUV (спортивний універсальний автомобіль). Вони мають високий кліренс та підвищену прохідність, що дозволяє їм безпроблемно подолати нерівності дороги, ґрунтові дороги або бездоріжжя. Автомобілі підвищеної прохідності популярні серед активних осіб, любителів пригод і тих, хто цінує надійність та здатність автомобіля долати випробування.
За типом кузова	Ринок седанів	Це сегмент легкових автомобілів з класичним дизайном кузова з відокремленим відсіком для пасажирів і окремим багажним відділенням. Седани є одним з найпоширеніших типів автомобілів, і вони мають різні розміри, стилі та характеристики. На ринку седанів присутні автомобілі різних класів, таких як малі автомобілі, середнього розміру, представницького класу та люксові.
	Ринок хетчбеків	Ринок хетчбеків представляє сегмент легкових автомобілів з особливим дизайном, в якому простір для пасажирів і багажний відділ об'єднані в одну зону, а доступ до багажного відділення здійснюється через задні двері. Основна відмінність хетчбеків від інших типів автомобілів полягає в їхній практичності та компактних розмірах. Вони зазвичай мають короткі передні та задні звиси, що робить їх добре маневреними в міському середовищі та під час паркування. Крім того, хетчбеки зазвичай мають просторий салон з великим простором для пасажирів і багатофункціональним багажним відділенням.
	Ринок кросоверів	На ринку кросоверів представлені легкові автомобілі, які поєднують в собі характеристики легкових автомобілів із елементами позашляховиків. Вони часто мають підвищену висоту підвіски, просторий салон і можуть бути доступні з переднім або повним приводом.
За типом кузова	Ринок кросоверів	Кросовери пропонують комбінацію простору, комфорту і високої прохідності. Кросовери є популярними як для сімейного використання, так і для активного відпочинку, оскільки вони можуть забезпечити достатньо місця для пасажирів та багажу, а також здатні до подолання невеликих перешкод на дорозі.
	Ринок позашляховиків	Сегмент ринку позашляховиків – це категорія автомобілів, які призначені для використання поза містом на бездоріжжі та нерівних дорогах. Ці автомобілі мають вищу посадку, підвищену прохідність, а часто й повний привід, що робить їх здатними долати складні дорожні умови, такі як круті підйоми, глибокі калюжі чи нерівний ґрунт. Вони також можуть мати більш жорстку підвіску, великі колеса та спеціальні системи управління та контролю стабільності, що поліпшують їх здатність до їзди по бездоріжжю.
	Ринок універсалів	Сегмент універсалів представляє собою категорію легкових автомобілів, які мають просторий задній кузов і пропонують збільшений об'єм багажного відділення. Основна характеристика універсалів – це їхній просторий і вмісткий кузов, який зазвичай має більший обсяг порівняно з седанами або хетчбеками. Універсали мають більший об'єм багажного відділення, що дозволяє перевозити більше вантажу або великі предмети. Збільшений простір також може бути корисним для сімей з дітьми або для активного відпочинку.

Продовження табл. 1

Класифікація сегментів ринку легкових автомобілів

1	2	3
За типом кузова	Ринок мінівенів	Ринок мінівенів представляє сегмент легкових автомобілів, що відрізняються від інших типів автомобілів своїм простором та пасажирською вмісткістю. Вони є популярними серед сімей та транспортних служб. Мінівени мають просторий кузов з великою кількістю місць для пасажирів та їхніх вантажів. Зазвичай вони мають ряди сидінь, що можуть бути зручно складені або зняті, щоб забезпечити більший простір для вантажу.
	Ринок купе	Ринок купе представляє сегмент легкових автомобілів, які мають специфічний кузов з двома дверима. Вони зазвичай мають два або чотири сидіння. Купе відрізняється своїм спортивним і елегантним зовнішнім виглядом, спроектованим з акцентом на стиль і швидкість. Автомобілі купе пропонують потужні двигуни, спортивну підвіску та здатність до високих швидкостей. Вони часто позиціонуються як автомобілі для швидкісного та емоційного водіння.
За типом кузова	Ринок кабриолетів	Ринок кабриолетів представляє сегмент легкових автомобілів з відкритим верхом, які характеризуються наявністю складної або м'якої верхньої конструкції, що може бути знята або зібрана, надаючи пасажирам відкритий кузов. У кабриолетів, через свою конструкцію з відкритим верхом, зазвичай є обмежений простір для пасажирів і багажу порівняно з іншими типами кузовів. Вони можуть мати потужні двигуни, підвіску, налаштовану для більшого комфорту або спортивного водіння. Кабриолети часто вважаються автомобілями престижу, що надає їм ексклюзивний статус. Вони привертають покупців, які цінують стиль, розкіш, а також хочуть насолоджуватися відкритим водінням.
	Ринок мікроавтобусів	Ринок мікроавтобусів представляє сегмент автомобілів, спеціально розроблених для перевезення пасажирів у великих кількостях. Легковими автомобілями вважаються мікроавтобуси у яких кількість сидінь складає не більше 9 осіб. Мікроавтобуси відрізняються від звичайних легкових автомобілів своїм розміром, вантажопідйомністю та конструкцією, що дозволяє вміщати більше пасажирів. Мікроавтобуси можуть бути використані для комерційних цілей, таких як перевезення пасажирів на громадському транспорті, таксі, туристичних агентствах або для перевезення працівників великих компаній. Вони також можуть використовуватися як особистий автомобіль для сімей або груп подорожуючих, які шукають комфорт і просторий салон.

Джерело: авторська розробка

Запропонована класифікація сегментів ринку легкових автомобілів має кілька переваг і важливих аспектів:

1. Розуміння цільової аудиторії. Класифікація допомагає автомобільним виробникам та маркетологам краще розуміти свою цільову аудиторію. Вона дозволяє визначити основні потреби, бажання та характеристики різних сегментів покупців, що допомагає виробникам створити автомобілі та маркетингові стратегії, що відповідають конкретним потребам цих груп.

2. Забезпечення різноманітності продукту. Класифікація сегментів ринку легкових автомобілів дозволяє виробникам розробляти різноманітні моделі легковиків, які відповідають різним потребам та вимогам різних сегментів покупців. Вона сприяє створенню широкого спектру автомобілів, починаючи від економічних моделей до розкішних автомобілів і спортивних машин, що задовольняють потреби різних груп покупців.

3. Ефективне маркетингове позиціонування. Класифікація сегментів ринку легковиків служить підмогою для визначення своїх конкурентних переваг і маркетингового позиціонування в різних сегментах. Автовиробники та дилери можуть сфокусуватися на вигодах, які важливі для кожного сегменту, і виробляти

промоційні акції та повідомлення, спрямовані на конкретні потреби покупців.

3. Управління продуктом та стратегії ціноутворення. Класифікація сегментів ринку легкових автомобілів сприяє розробці стратегій продукту та ціноутворення, які відповідають потребам різних сегментів покупців. Вони можуть пропонувати різні моделі автомобілів з різними характеристиками та функціями, а також пристосувати ціни до відповідного рівня для кожного сегменту.

4. Покращення задоволення покупців. Класифікація сегментів ринку легкових впливає на більш точне задоволення потреб покупців. Вона дозволяє виробникам розуміти, які характеристики та функції є найбільш важливими для кожного сегменту, і розробляти автомобілі, які відповідають цим вимогам, що забезпечує більше задоволення покупців.

Список використаних джерел:

1. Сокол М., Ханенко Г. Українська класифікація легкових автомобілів. Маркетинг в Україні. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/5283> (дата звернення: 15.07.23).